ULKOMINISTERIÖ
Poliittinen osasto
POL-10 Tuuli Lindroos

LAUSUNTO PC0UC0X4-18

10.09.2020

JULKINEN

Ulkoasiainvaliokunta
Eduskunta

Viite

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan ulkoasiainvaliokunta on pyytänyt ulkoministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Tulevaisuudessa 5G-viestintäverkot ovat yhä digitalisoituneempien talouksien ja yhteiskuntien ydintekijä. 5G-verkkojen luonne suhteessa aiemman sukupolven viestintäverkkoihin tuo erityisiä haavoittuvuuksia, valtiolliseen vaikuttamiseen liittyviä riskejä sekä nk. etuoviriskin.

Mahdollisten riskien osalta 5G-verkkojen kehitykseen liittyy samoja kansainvälispoliittisia, mm. turvallisuuteen kytkeytyviä kysymyksiä kuin teknologian kehittämiseen yleisemminkin, ml. kuinka kehittyvän teknologian turvallisuusriskejä hallitaan tai kuinka kansainvälinen yhteistyö teknologian kehittämisessä ja teknologiahankinnat vaikuttavat Suomen kansainvälisiin suhteisiin ja turvallisuuspoliittiseen yhteistyöhön.

Suomen 5G-kyberturvallisuusriskien hallintaa koskevissa ratkaisuissa EU on keskeinen viitekehys. Samalla on tärkeää seurata sekä EU- että muiden vertaismaiden kansallisia ratkaisuja ja varmistaa, että Suomen kansalliset ratkaisut sijoittuvat oikeaan viiteryhmään. Suomi edisti omalla EU-puheenjohtajakaudellaan EU:n yhteistä 5G-riskiarviota ja tuotti neuvoston päätelmät aiheesta joulukuussa 2019. Tammikuussa 2020 julkistettiin EU:n yhteinen 5G:n turvallisuusriskien hallintaan liittyvä keinovalikoima (toolbox), joka sisältää toimia sekä teknologisten että strategisten turvallisuusriskien hallintaan.

Eduskunnalle annetussa hallituksen esityksessä laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi esitetään uusia, täydentäviä pykäliä (244a, 244b), jotka vahvistavat mahdollisuuksia arvioida kansallisen turvallisuuteen ja maanpuolustukseen kohdistuvia uhkia myös 5G-verkoissa. Tämä lakiesitys on tärkeä osa EU:ssa laadittujen yhteisten suuntaviivojen ja työkalupakin toimeenpanoa Suomessa ja samalla tärkeä kansallinen toimi 5G-verkkoturvallisuuden varmistamiseksi.

Hallituksen esityksen mukaisesti Liikenne- ja viestintävirasto on toimivaltainen viranomainen valvomaan sitä, että viestintäverkossa käytettävät laitteet eivät muodosta uhkaa kansalliselle turvallisuudelle. Lausunnon antajiksi koskien kansallista turvallisuutta esitetään ulkoasiain-, puolustus- ja sisäasiainhallintoa. Pidämme tärkeänä tällaista laajaa arviointipohjaa. Tärkeää on myös, että aloitteen kansallisen turvallisuuden toteutumisen arvioimiseksi voi tehdä mikä tahansa näistä viranomaisista.

HE:n mukaan kansallisen turvallisuuden arviointi koskee verkon kriittisiä osia. Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräyksiä verkon kriittisten osien määrittelemisestä. Määrittely siis elää ajassa ja teknologian kehityksen myötä, mitä pidämme tärkeänä.

Hallituksen esityksessä esitetään perustettavaksi uusi verkkoturvallisuuden neuvottelukunta, jossa olisivat edustettuina liikenne- ja viestintäministeriön, sisäasiainhallinnon, puolustushallinnon, ulkoasiainhal-

linnon, työ- ja elinkeinoministeriön ja muiden viestintäverkkojen turvallisuuden kannalta keskeisten hallinnonalojen edustajat sekä keskeisten teleyritysten edustajat ja edunvalvojat. Neuvottelukunnan tehtävänä olisi toimivaltaisten viranomaisten päätöksenteon tueksi seurata viestintäverkkojen ja teknologian kehittymistä. Se tulisi esittämään suosituksia viestintäverkkojen kriittisten osien määrittelystä, kansallisen turvallisuuden edistämisestä viestintäverkoissa sekä verkkoturvallisuutta koskevan lainsäädännön päivittämiseksi. Tällainen institutionalisoitu, jatkuva arviointityö sekä julkisen ja yksityisen sektorin välinen yhteys on tärkeää viestintäverkkojen ja niiden yhteiskunnallisen merkityksen kehittyessä.

Pidämme hallituksen esitystä tasapainoisena. Se antaa välineet varmistaa verkkojen turvallisuus ml. kansallisen turvallisuuden näkökulmasta ja vastaa pitkälti EU:n 5G-keinovalikoiman suosituksia. Työtä verkkoturvallisuuden parantamiseksi, ml. strategisten riskien näkökulmasta tulee kuitenkin jatkaa sekä viranomaisten kesken että viranomaisten ja yksityissektorin välillä.

Pidämme tärkeänä, että Suomen 5G-verkkoturvallisuusratkaisut ovat vahvoja ja selkeitä kansainvälisessä vertailussa. Hallituksen esityksen katsomme täyttävän tavoitteen tässä vaiheessa. Valmius jatkossakin tarkastella Suomen ratkaisuja on tärkeää.

Liitteet -

Erillinen sivu elektronisen version käsittelyyn:

Poliittinen osasto
POL-10 Tuuli Lindroos

Asiasanat	KYBERTURVALLISUUS
Hoitaa	**POL-10**
Hoitaa UE	
Koordinoi	
Tiedoksi	AVS-POL; AVS-TUO; OIK-01; POL-01; POL-02; TUO-01; TUO-02; UKKMI-00; UMI-00
	LVM; PLM; SM; SUPO; TRAFICOM; VNK
Laatija jakanut	